

MÔI TRƯỜNG

Nâng cao trách nhiệm kiểm soát ô nhiễm môi trường

THEO ĐÁNH GIÁ CỦA BỘ TÀI NGUYÊN VÀ MÔI TRƯỜNG, NGÀY CÀNG CÓ NHIỀU NHÀ MÁY, KHU CÔNG NGHIỆP TẬP TRUNG ĐƯỢC XÂY DỰNG VÀ ĐƯA VÀO HOẠT ĐỘNG TẠO RA MỘT KHỐI LƯỢNG SẢN PHẨM CÔNG NGHIỆP CHIẾM MỘT TỈ TRỌNG CAO TRONG TOÀN BỘ NỀN KINH TẾ QUỐC DÂN. TUY NHIÊN, ĐI LIỀN VỚI KẾT QUẢ ĐẠT ĐƯỢC, SẢN XUẤT CÔNG NGHIỆP VỚI NHỮNG CÔNG NGHỆ LẠC HẬU, CHƯA CÓ HỆ THỐNG XỬ LÝ CHẤT THẢI ĐÃ ẢNH HƯỞNG ĐẾN MÔI TRƯỜNG SỐNG.

● THANH TÚ

Đầu tư cho công nghệ xử lý khí thải công nghiệp

Các chuyên gia môi trường cho rằng, nếu không có biện pháp thích đáng thì môi trường nói chung và môi trường không khí nói riêng xung quanh các nhà máy, các khu công nghiệp tập trung sẽ đứng trước nguy cơ ảnh hưởng đến sức khỏe người dân. Theo các kết quả quan trắc, chất lượng môi trường không khí, điển hình là nồng độ bụi tại các khu sản xuất, khu công nghiệp không có chiều hướng suy giảm. Bên cạnh đó, hoạt động quan trắc ở Việt Nam chủ yếu là hoạt động quan trắc bán tự động, lấy mẫu tại hiện trường và phân tích trong phòng thí nghiệm. Các chương trình quan trắc bán tự động của quốc gia và địa phương chỉ được thực hiện với tần suất thấp từ 2-6 lần/năm. Bởi vậy, việc kiểm soát ô nhiễm từ hoạt động sản xuất công nghiệp là rất khó.

Để giải quyết vấn đề trên, hiện Chính phủ đang yêu cầu, khuyến khích các doanh nghiệp

cần phải chú trọng đầu tư cho công nghệ xử lý khí thải công nghiệp thông qua việc sử dụng các công nghệ phù hợp với từng ngành sản xuất. Bộ Tài nguyên và Môi trường cũng đang triển khai các hoạt động kiểm toán năng lượng trong các ngành công nghiệp, góp phần tiết kiệm năng lượng và giảm phát thải các loại khí nhà kính; triển khai các chương trình, dự án về kiểm toán năng lượng và sản xuất sạch hơn. Bộ cũng yêu cầu các doanh nghiệp cần phải đầu tư mạng lưới các trạm quan trắc môi trường không khí theo hướng tiên tiến, hiện đại và kiểm soát hạn chế các nguồn gây ô nhiễm bụi bằng việc: tăng cường kiểm tra, giám sát các hoạt động sản xuất, ứng dụng các giải pháp sản xuất sạch hơn, đồng thời, cần tuyên truyền nâng cao hơn nữa nhận thức của cộng đồng dân cư...

Áp dụng hệ thống tiêu chuẩn để kiểm soát môi trường

Hiện nay, Việt Nam có 3 loại

tiêu chuẩn môi trường phục vụ cho kiểm soát ô nhiễm nằm ở các lĩnh vực tiêu chuẩn chất lượng môi trường, tiêu chuẩn thải và tiêu chuẩn hỗ trợ. Nhìn chung các tiêu chuẩn này đều có tính ưu việt. Trước hết về mặt pháp lý, là cơ sở quan trọng để kiểm soát ô nhiễm từ nguồn, đáp ứng được mối quan tâm của chủ thể quản lý nhà nước về bảo vệ môi trường. Ngoài ra hệ thống tiêu chuẩn thải mới đã một bước giảm đi sự bất công bằng giữa các loại nguồn thải và tạo đà cho sự vươn lên đổi mới công nghệ nhằm mục tiêu chung là bảo vệ môi trường. Tuy nhiên, cái khó của việc áp dụng các bộ tiêu chuẩn lại nằm ở phía các doanh nghiệp. Ông Nguyễn Văn Thanh - Phó Cục trưởng Cục Kỹ thuật an toàn và môi trường công nghiệp - Bộ Công Thương cho rằng: Qua theo dõi chúng tôi thấy nhiều doanh nghiệp đã có những cải tiến công nghệ hoặc thay thế thiết bị để giảm thiểu các nguồn phát thải khí lỏng rần. Tuy nhiên, nếu áp vào những yêu cầu bảo vệ môi

trường các tiêu chuẩn quy chuẩn kỹ thuật về phát thải thì rõ ràng còn một số chỉ tiêu chưa đạt được tiêu chuẩn. Các chỉ tiêu này còn phụ thuộc vào đặc thù của từng doanh nghiệp.

Qua triển khai thực tế cho thấy, việc thực hiện hệ thống tiêu chuẩn hiện nay tuy góp phần không nhỏ vào công tác bảo vệ môi trường nói chung và kiểm soát ô nhiễm môi trường nói riêng, nhất là ô nhiễm công nghiệp, nhưng cũng đã bộc lộ nhiều điểm hoặc là chưa hợp lý, hoặc là chưa khả thi. Tiêu chuẩn thải đối với các loại hình hoạt động công nghiệp khác nhau chỉ phân biệt theo chất thải chứ không phân biệt theo loại hình công nghiệp. Trong hoàn cảnh thực tế phát triển của ngành công nghiệp Việt Nam hiện nay điều quan trọng là cần phân biệt ứng xử về kiểm soát ô nhiễm khác nhau đối với những ngành, nhóm ngành công nghiệp khác nhau. Thậm chí khi xây dựng tiêu chuẩn chất thải nên xét đến chi phí để xử lý ô nhiễm và đương nhiên chi phí xử lý từng chất ô nhiễm là khác nhau đối với từng ngành hay nhóm ngành khác nhau.

Kế hoạch hành động quốc gia về kiểm soát ô nhiễm môi trường

Để khắc phục tình trạng trên, Bộ Tài Nguyên và Môi trường đang nỗ lực hoàn thiện Kế hoạch hành động quốc gia về kiểm soát ô nhiễm môi trường không khí đến năm 2020, định hướng đến năm 2030. Theo dự thảo Kế hoạch, mục tiêu phấn đấu đến năm 2020, Việt Nam sẽ kiểm soát các nguồn khí thải một cách nghiêm minh và có hiệu quả để bảo đảm về cơ bản 80% các nguồn khí thải, chủ yếu là các nguồn khí thải từ hoạt động của các ngành công nghiệp và giao thông vận tải, không vượt quá giới hạn cho phép của quy chuẩn Việt Nam (QCVN), cải thiện chất lượng môi trường không khí xung quanh nhằm đảm bảo cho mọi người dân được sống và làm việc trong môi trường không khí trong lành, nồng độ các khí thải SO₂, NO₂, CO và nồng độ bụi lơ lửng và bụi mịn đều đạt QCVN.

Đến năm 2030, Kế hoạch đề xuất sẽ kiểm soát các nguồn khí thải một cách hiệu quả để bảo đảm về cơ bản 60% các nguồn khí

thải, chủ yếu là nồng độ các chất ô nhiễm chủ yếu (SO₂, NO₂, CO và bụi lơ lửng, bụi mịn) trong các nguồn khí thải từ hoạt động của các ngành công nghiệp và giao thông vận tải không vượt quá giới hạn cho phép của QCVN, bảo đảm môi trường không khí xung quanh không bị ô nhiễm về các chất khí ô nhiễm chủ yếu (SO₂, NO₂, CO), nhưng bị ô nhiễm về bụi lơ lửng và bụi mịn ở mức ô nhiễm nhẹ trở xuống.

Để thực hiện Kế hoạch hành động quốc gia về kiểm soát ô nhiễm môi trường không khí thành công cần có sự phân công hợp lý giữa các bộ, ngành và địa phương nhằm nâng cao trách nhiệm, minh bạch việc quản lý nhà nước từ Trung ương đến địa phương về kiểm soát ô nhiễm môi trường không khí. Ngoài ra, cần phát huy vai trò tham gia của các tổ chức chính trị - xã hội, các hội nghề nghiệp và cộng đồng đối với kiểm soát ô nhiễm môi trường không khí; Phát huy tính tự giác chịu trách nhiệm tự kiểm soát khí thải của các cơ sở sản xuất, kinh doanh và dịch vụ ■

Bảo vệ môi trường tại các khu - cụm công nghiệp

Vừa qua, Bộ Tài nguyên và Môi trường đã tổ chức Hội thảo “Triển khai Nghị quyết 35/NQ - CP ngày 18/3/2013 của Chính phủ về một số vấn đề cấp bách trong lĩnh vực bảo vệ môi trường”.

Tại Hội thảo, các đại biểu đã được lắng nghe những vấn đề môi trường cấp bách hiện nay như sự phát triển các khu công nghiệp không đồng bộ, nhiều khu công nghiệp, cụm công nghiệp chưa được đầu tư hệ thống xử lý nước thải tập trung; hoạt động khai thác khoáng sản thiếu sự quản lý chặt chẽ làm gia tăng các điểm nóng về ô nhiễm môi trường; chất thải rắn, chất

thải y tế không được thu gom và xử lý triệt để, nước sinh hoạt và công nghiệp không được xử lý, khí thải, bụi phát sinh từ hoạt động giao thông vận tải, xây dựng, cơ sở sản xuất không được kiểm soát chặt chẽ; chất thải từ sản xuất nông nghiệp và sinh hoạt của người dân khu vực nông thôn không được thu gom, xử lý; tình trạng công nghiệp lạc hậu, chất thải dưới hình thức phế liệu nhập vào Việt Nam diễn biến phức tạp; đa dạng sinh học bị suy thoái và đe dọa nghiêm trọng...

THANH TÚ